

"EDINOST"

Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob sorkih, četrtek in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . f. 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece . . . 3.— . . . 4.50 za pol leta . . . 6.— . . . 9.— za vse leto . . . 12.— . . . 18.—

Naročnine je plačevati naprej na naročbo brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 20 avt. izven Trsta po 40 avt.

EDINOST

Oglasi se računajo po tarifu v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu ulice Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnine, reklamacije in oglase sprejema upravitelstvo ulice Molino picolo št. 3, II. nadst. Naročnine in oglase je plačevati loco Trst. Odprta reklama je se prostu poštino.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

"V edinosti je moč".

Narodnost Istre.

(Dalje)

Izjavljam svoje občudovanje za „Città delle Lagune“ (Benetke), v kolikor se je smatra samo na sebi; v kolikor pa se dostaja nje postopanja nasproti podvrženim narodom, sva si daleč jaz in Vi. No, to smo se nekoliko odmaknili k stvari, ki ne spada k predmetu.

Sin sem krepke Dalmacije, dežele, katere prebivalci so bili „Schiavoni“: v očeh Benetek veljali so namreč zn Benetke baš toliko, kolikor Dalmacije gozdi: bili so material za benečanske galere. (Ladije, katere so morali veslati sužnji. Ur. „Ed.“). A v zameno — niti jedne šole, niti jedne tiskarne. In isterska mesta se tudi ne morejo bolje pohvaliti. Sol te pokrajine je vzbujala toliko pohlepnost republike.

Toda Vi pravite, da se je Istra podala dobrovoljno republiki sv. Marka, in baš na to trditev utemeljujete večinoma svoje zgodovinske zaključke. A jaz ponavljam: Istra je bila prisvojena. Že v X. stoletju so napadale Benetke istrska mesta in v XIII. stoletju niso bila vsa v nje oblasti. Vidite torej, da prisvajanje ni bilo tako lahko, niti ni šlo tako gladko. Morda ne bi bila pretirana trditev, da Benetke ne bi si bile prisvojile Istre nikdar, ako jim ne bi bili v pomoč notranji prepri raznih istrskih mest. Capodistria, ali Koper, se je uprl zate, ko so ga bile vzele Benecke (1353) in kastel Leone, spoštovani g. kolega, bi Vam mogel dati mnogo informacij o tej stvari. Piran se je dal drage volje Benetkam; toda Vi me bodete znali poučiti, da se je to zgodilo le zaradi tega, da se je rešil gospodstva Genove. Narodnostni vzroki, po takem narodnostne simpatije, niso imele kaj opraviti pri tem. Gospodstvo Benetek v Pulju je bilo tako omajeno, da je poslednje mesto sklenilo zvezo z Rovinjem, in, kakor da bi to ne zadostovalo, se je vrglo v naročje Genovi in Pizi, samo da se reši krempljev Leva (Benetek). In grenko je plačalo to, kajti razdejali so je.

Zgodovina torej, velespoštovani kolega, ne govori Vam v prilog.

In dozdeva se mi, da Vi sami odstopate od

zemljepisja; duhovitim zavinkom sicer, a odstopate.

In kako bi tudi mogli drugače, ko ne morete trditi, da je Istra del italijanskega poluotoka, v tem, ko bi to morala biti, da bode zemljepisno italijanska? Istra je poluotok za-se, ki znači, ker leži med apeninskim in med balkanskim poluotokom, ker prebivajo na njem Italijani in Slovani, baš radi tega prehod z jednega sveta na drugi: z latinskega na slovenski.

Toda, Vi se spodbikate posebno na glas „Koper“, ki Vam ni všeč, v tem, ko je „Capodistria“ za Vas blagodneča, harmonična beseda, ki Vam napolnjuje usta in sladko zveni v ušesih. Verujem Vam. Capodistria je italijanska beseda, torej mora biti za Vas blagodneča, harmonična in sladka. A kaj pravim, za Vas? To je za vse one, ki imajo občutno uho za sladke harmonije jezika, ki je glasba sam ob sebi. Meni, Slovanu, pa je baš tako sladko ime v mojem materinem jeziku — v hrvatskem —, tudi toli sladkem, toli lepem, toli harmoničnem, toli bogatem, — kakor poje Tommaso: „di giovanili arditi, propria ad esprimere i sentimenti di un popolo bambino all'odio e nell'amor gigante“.

Koper! — A kateri pomen in katero vrednost more vendar imeti v tem predmetu glas jedne besede? Koper, spoštovani kolega, je starejše ime, nego Capodistria. To je prevod od Caput Istriae, ono popačenje od Capris.

A egida in Capris sti najstarejši imeni mesta.

V VI. stoletju je izgubilo ime Capris ter si nadelo Justinopolis. Popačenje v Koper moralo se je dogoditi takrat, ko je bilo ime Capris še običajno, to je pred Justinopolis, torej pred šestim stoletjem. Za imenom Justinopolis je došlo Caput Istriae, ko je bilo glavno mesto premeščeno v Justinopolis ali Koper in Caput Istriae se je prevelo v Capodistria.

(Zvršetek pride.)

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 3. novembra 1896.

Državni zbor. V seji proračunskega odseka minole sobote so razpravljali o proračunu minister-

svobodo, ki ste mi jo dali, da sem se, da-si v službi, mogel čutiti svobodnim človekom, da se mi je mogla razvijati duša. Ne pišite mi v greh tega, kar vam hočem povedati sedaj, ali človek-svobodnjak govori vsikdar, kakor misli, po svoji duši. V kratkem času završim svojo nalogo pri vašem sinu. Grešil bi proti vašemu zaupanju, ako bi poučevanje raztegnil preko časa, preko svojega znanja. Pride ura, ko se mi bode ločiti od vaše hiše. Da sem učiteljaval kakor navadni najeti učitelj, poklonil bi se jednostavno, pa odšel slušat prava, da postanem uradnikom, ali medicino, da postanem zdravnikom, vedno preživljuje se poučevanjem drugih dijakov. Ali vaša hiša mi je bila — oprostite mi to drzno besedo — hiša očetova. To me ohrabljuje. Duša mi gori za delom, hotel bi delati, da si ustvarim bodočnost po svoji volji; ne bi hotel gaziti navadnim potem življenja, na katerem človek ni drugega nego člen v vrsti človeštva, kateremu dremlje vsaka ustvarajoča sila. Porečete morda, da je to nekako drzno, ali povem vam, gospod grof, da čutim močij v sebi, in ta samozaveat opravičuje mojo drznost. Zato se zatekam k vam. Vi ste razumen, vesten človek, kavalir v

stava za notranje stvari. Gospod Badeni je zopet posegel v besedo. Govornik je izjavil, da vlada ne nameruje razpustiti namestništvenega oddelka v Tridentu, ter je obljubil, da vlada stori svojo, da omogoči Italijanom zopetni ustop v deželni zbor. Priporočal je, da naj se čim prej reši vprašanje uravnave uradniških plač. Glede jezikovnega vprašanja bode vlada upoštevala vse stvarno utemeljene zahteve na polju uprave in pravosodja. Nadalje je rekel govornik, da je zakon o zavarovanju proti nezagodam pomanjkljiv, zbok česar izdeluje vlada dodatek k temu zakonu. Glede prava do zborovanja in druženja je izdal posebne navedbe, da se bodo spoštovala določila zakona. Slednjič je zopet tolažil nemške liberalce, da vlada stoji nepremično na temelju ustave in da hoče braniti enakopravnost vseh ver.

V včerajšnji seji se je rešil proračun ministerstva za notranje stvari. Posl. Gregorčič je priporočal, naj se za okolico tržaške zasnuje okrajne glavarstvo, in se je pritoževal radi rabe nemškega jezika pri okrajnem glavarstvu goriškem. Priporočal je zidanje cest po Goriškem in v Istri. Slednjič je povedal, da mu je došlo zatrdilo od verodostojne strani, da so se v Vižinadi res godile demonstracije in da dotični popravek v nekem dunajskem listu ne odgovarja resnici.

K položaju. Klub nemške levice se trudi na vse kriplje, da ohrani klub v dosežanji celoti. Toda današnja dunajska poročila trde, da je razpad tega kluba gotova stvar. Danes imajo nemški poslanci iz Češke sejo, v kateri sklenejo skoro gotovo svoj izstop iz levice in izdajo potem skupno izjavo do volilcev.

Različne vesti.

Vel Sveti in sv. Just. Lepi jesenski dan izobil je na praznik vseh Svetih meščane iz zaduhlih zidovij. Že zjutraj pomikalo se je občinstvo v dolgih vrstah proti sveti Ani, da obišče in okraši grobove svojih dragih, sorodnikov ali znancev. A tudi v stolni cerkvi pri sv. Justu zbralo se je mnogo pobožnega občinstva. Ob 10. uri je pričela slovesna sv. maša, ki jo je daroval ob asistenciji premil. škof magr. Šterk.

lepem zmislu; upotite me, pomagajte mi, recite mi, kaj naj storim“!

„Vaša odkritosrčnost me veseli, dragi prijatelj, ista odgovarja vašemu duhu povsem in to, kar vi imenujete drznost, ni drugega nego vaše pravo. Zavoljo mojega sina hvala vam od srca. Vem, da je takemu duhu, kakoršen ste vi, neprilichno baviti se s poučevanjem. No, vi ste vendar lepo rešili svojo nalogo. In zopet, hvala vam, dolžnik sem vam za vso bodočnost. Vi nočete, da bi postali uradnikom, vsaj navadnim ne. Umem vas. Ustvarjajoča sila medleva v prašini uradniški. Duša vaša bi rada razprostrla svoja krila v široki svet. Domislil sem se nečesa. Vi ste poseben večak jezikom. Da vidimo. Slovan ste. Zanimal vas bode iztočni svet. Ali ni tako“?

„Popolnoma, gospod grof“.

„Dobro. V ministru Buol-Schauensteinu imam prijatelja. Poskušati hočemo, da pridete v orijentalno akademijo. Je-li vam to po volji“?

„Da, gospod grof. Tisočkrat vam hvala za to“.

„Gledati hočemo torej, da pridete v domovino Harum al Rašida in lepe Šeserada. Tam bode dovelj hrane vašemu duhu. (Pride še.)

PODLISTEK.

20

Prijatelj Lovro.

Črtica po resnici. — Spisal August Šenoa. Prevel C—š.

Ali naj bi govoril grofu o tem? Bilo mu je mučno prijeti za besedo o tem; ali slednjič se je vendar ujunčil. Nekega dne se je dal prigrasiti predsedniku. Le-ta ga je pričakoval prijazno, v svoji pisarni.

„S čem Vam morem služiti, dragi prijatelj“? ga je pozdravil grof. „Imate-li morda pritožbo zoper mojega sina“?

„Ni najmanj, gospod grof“, je odvrnil Lovro. „Vaš sin je vreden mladenič. Prošnja se tiče mene“.

„Izvolite mi povedati, kaj je“!

„Gospod grof“, nadaljeval je Lovro, „ne vem, ali bi bolj zahvalil večno previdnost ali Vašo plemenito dušo, da me je sreča dovela v vašo hišo. Zame je to vsakako sreča. Zapuščenega mladeniča ste me je sprejeli pod svoje krilo. Ne mislim samo na vsakdanji kruh, na materialne ugodnosti, ki se mi ponudile po vaši dobrotnosti; mislim na ono

Ogromna množica pa je vrvela popoldne v stolno cerkev, kjer so bile od 3. ure naprej izložene relikvije. Istotako je vrvelo ljudstvo k sv. Ani v nepretržni vrsti, peš in v vozeh. Pokopališče je bilo obljudeno, kakor redko kdaj. Tu pa tam je ihtela katera sklonjena oseba na gomili, obrobjeni lučicami. Morda katera udova, ki je rosila svojimi solzami zemljo, pokrivajočo bitje, ki jej je bilo najdražje na svetu?... Onkraj pokopališčnega zidu pa je krožilo veselo življenje pri kozarcu vina.

Praznik sv. Justa je bil toli neprijazniši od svojega prednika. Skoro ves dan je deževalo neprestano, pod večer ulila se je med bliskanjem in gromenjem ploha, kakoršni smo se že privadili poslednje dni, a med deževjem tleskala je drobna toča. Današnji dan je bil pa zopet lep in zvalil je vnovič mnogo občinstva na obisk bivališča pokojnih.

A ta sveti mir, iz katerega glasi le resnobni „Memento mori!“, kali le jeden sam glas. Ta glas ne spregovarja niti besedice, ki bi spominjala na večni mir, ampak celó v očišled svetosti spomina na blagopokojnike spušča se v bojni krik, govore o italijanstvu, o narodnem geniju italijanskem. Ta motilec svetega miru, ta „liberalni“ glas, niti ne pripoznava v sv. Justa za svetnika, mučenika, ki je dal svoje življenje za sveto vero, ampak temu glasilu italijanskih „liberalcev“ je sv. Just uzor poguma, enerziije, spomin na starodovne boje in vspodbuditelj na nove bitke! Ali more lahonska strast še dalje, ko greni se svoje narodno nestrpnostjo celó dneve, posvečene molitvi za večni mir in pokoj pokojnikov?

Za volitve. Slovenskim volilec v mestu in okolici naznanjamo, da se jim je radi reklamacij obrniti:

za VI. in IV. okraj (Rojan, Greta, Barkovlje, Kontovelj, Prosek in sv. Križ) do odvetnika dra. Gustava Gregorina, Via Molin piccolo št. 3;

za III. in V. okraj (Vrdela sv. Ivan, Škorčlja, Opčine, Bane, Trebče, Padriči, Gropada in Bazovica) do odvetnika dr. Mateja Pretnerja, Corso, piazzetta S. Giacomo št. 1;

za I. in II. (Škedenj, sv. Mar. Magdalena zgornja in spodnja, Rocol, Kjadin, Lonjer Katinara) do odvetnika dra. Otokarja Rybářa, Via S. Spiridione št. 3;

za mesto pa po abecednem redu in sicer od A—G do odv. dr. Gustava Gregorina; od H—P do odv. dr. Mateja Pretnerja in od R—Z do odv. dr. Otokarja Rybářa.

Shod pri sv. Ivanu se je vredno pridružil shodu na Proseku. Predložene resolucije so se vsprejele soglasno in ob splošnem odobravanju. Poročila nismo mogli priobčiti danes radi obilice gradiva. Isto tako smo morali danes izpustiti raznih družih stvari.

Pravični bodite okoličanom! Od sv. Ivana nam pišejo: V Trstu in v raznih krajih spodnje okolice vrši se vsako leto mnogo občnih zborov tega ali onega društva, in prav v srcu Trsta imajo vsako leto občne zборе: društvo „Edinost“, tržaška čitalnica, „Sokol“, „Delalsko podporno društvo“, Tržaško podporno in bralno društvo, „Slovansko pevsko društvo“ itd. Na vse te zборе prihaja vladni zastopnik, zmožen slovenskega jezika, in nikdar ni prišlo komu na um, da bi se kaj spodtikal na tem. V zgornjo okolico pa, kjer prebivajo razun komisarja in zdravnika, sami Slovani, nam pošilja mestni magistrat takega zastopnika, ki ne le da ne umeje našega jezika, ampak da kar odločno pové, da noče govoriti slovensko. Te dni sem slučajno dobil v roke babji list „Piccolo“ in čital, da je proseško orožništvo premaloštevilno in da treba popolniti isto z več močmi. Piccolov dopisnik misli torej, da zbrane okoličane treba razganjati se silo, kadar so toliko drzni, da zahtevajo svojo pravico. Torej z bodali na narod, ki ne zahteva nič drugega nego to svoje pravo! Po misli „Piccola“ bi morali torej z bodali na narod v okolici, na oni miroljubni narod, ki je od pamtiveka udan Bogu in ki je v vsakem trenutku pripravljen zvesto braniti svojega cesarja? Z bodali na oni narod, na katerega Avstrija lahko ponosno kaže: „Primorec moj! V vseh viharjih branitelj moj!“ Ne bodalo, gospoda, ampak pravica gre takemu narodu, pravica! Kajti, kar je vam sveto, to je tudi nam drago! Pravice dajte nam, pošljite k nam ljudij, ki bodo zmožni našega jezika, ki bodo pravično

mislili z nami. Dovolite nam, da si bomo sami zbirali župane, ki bodo čutili z nami kakor čuti Vaš župan z vami. Spoštujte in podpirajte naše zastopnike kakor poslance naroda! To in drugo nam dajte gospoda, ne pa bodala! In dokler nam ne daste tega, ostanete vedno dolžniki, a mi se bomo vedli vsikdar pošteno kakor trezni in svoje stvari gotovi terjaleci.

Napad italijanskih delavcev v Škedenju. Cesar smo se vedno bali, to se je dogodilo: sovražstvo delavcev iz Italije, ki so najeti, da pripravljajo zemljišče za gradnjo plavžev industrijalne družbe kranjske, prekipelo je in z bodali v rokah so napali kranjske delavce, Slovence. In vzrok temu sovražstvu, ki bi bilo utegnulo imeti jako žalostnih posledic, je isti, ki je bil po raznih drugih mestih Evrope in Amerike: konkurencija, ki jo delajo italijanski delavci domačinom s tem, da delajo za vsako ceno in na ta način odjemljejo domačinom kruh. Tako tudi italijanski delavci v Škedenju (!) Umevno je torej, da ni bilo prijateljstva med usiljenci in domačini. Predsinočnem je tolpa italijanskih delavcev kričanjem po Škedenju samem izzivala domačine. H krati je bilo mnogo ljudstva ukupe. Hrupa je bilo več nego preveč.

Dogodek se je vršil nekako tako-le: Slovenski delavci so peli slovenski pesmi na potu domov. Na potu so srečali tolpo italijanskih delavcev. Kakor trde slovenski delavci, interpelirali so jih Italijani, kako si usojajo tu peti slovenske pesmi, češ, da oni tega ne razumejo. Vsled tega so Italijani napali bežoče Slovence in izvlekli — po njih lepi, stari navadi — bodala in nože, dasi so bili že oboroženi s palicami. Po tem je bil v nevarnosti vsakdo, ki je prišel blizu. Tako je n. pr. slabo naletel domačin, 16letni Maks Sancin. Jeden Italijan ga je vprašal: Kdo ste? in hkratu ga je prijel za prsi ter mu z drugo roko pretil z nožem. Drugi Italijan pa je zagnal Sancinu svetiljko v zobe, tako, da mu je napravil precejšnjo rano na ustnicah. Sancin se je šel zdraviti na zdravniško postajo. Na stavljeno, gori navedeno vprašanje Italijanovo je odgovoril napadeni v strahu, da je doma iz Škedenja in da hoče mirno na svoj dom. Hrup je privabil seveda mnogo mirnih domačinov, ki so se bali za svoje otroke, katerih je bilo ravno ob tej uri — okolo 7. zvečer — žalibog, mnogo na ulici.

V tem je prihitel stražar Zlobec, inspektorata škedenjskega ter se pogumno preril med italijanske izzivače, kajti videl je, da je nekdo že vihtel bodalo v roki. Toda, hoté aretovati dotičnika, ko mu je bil vzel bodalo, obrnili so se vsi Italijani zoper njega. Nad njegovo glavo vihtel je nekdo kolec, drugi se mu je grozil z bodalom, tretji s pestjo. Položenje stražarjevo ni bilo res kar nič prijetno in naravno je, da se je moral umakniti sili in iskati pomoči. In res je prišel kmalu nadzornik stražarjev Degianpietro z drugimi stražami, ki so bile dotlej v službi pri pokopališču.

Nekateri izzivalci so se se umaknili v bližnjo kavarno, a kakih 20 Italijanov prišlo je k prvim, da jim pomagajo razgrajati. Stražarjem se je velikim naporom posrečilo aretovati glavne razgrajalce. Aretovani so: Domenico Ricci, 23 let star (to je oni, ki je vihtel bodalo); 24letni Oreste Drudi (ki je vihtel kolec); 26letni Giovanni Ferretti, (ki je grozil stražarju Zlobcu bodalom); 29 letni Enrico Manzi; 21letni Augusto Sami; 24 letni Livio Manzini; 25letni Paolo Preseppi in 20 letni Federico Magnani, vsi italijanski podaniki. V tem je došlo v pomoč še 7 stražarjev z nadzornikom, pod poveljstvom višega komisarja g. dra. Mahkova. Okolo 10. ure zvečer se je posrečilo napraviti mir. — Okolu polnoči je bilo slišati strel v neki ulici. Stražarji so prihiteli in so prijeli dva domačina, ki sta se bila sestala s par Italijani, hoté jih nagnati s kamenjem, a jeden izmed njih je ustrelil. Aretovana sta 26letni Jernej Vovk in 23 letni Miha Mavrič. — Pripomniti je še, da so našli pri Italijanih več bodal, torej se sklepa iz tega, da so bili pripravljene napasti — slovenske delavce.

In kakor smo izvedeli ravno kar, ko pišemo te vrstice, da so danes zjutraj aretovali italijanskega kovača, o katerem se sodi, da jim je nalašč za ta napad pripravil orožje.

Umor v Škedenju. Včeraj, vrnivši se iz mesta, razgovarjal se je 24letni čevljar Ivan Sancin-Gapa

v Škedenju z nekaterimi svojih sovaščanov o predvčerajšnjih dogodkih, t. j. o gori opisanem napadu Italijanov, kateri napad da je neki tukajšnji italijanski list opisal povsem netočno. Med temi sovaščani je bil tudi 20letni Ivan Flego-Kakališče. Le-ta se je nekako potegoval za Italijane, brzkonje, da bi nasprotoval menenju Sancina. Toda prepira vsled tega ni bilo in mladeniči so se razšli. Zvečer pa so opazili ljudje, da je zlobni Flego čakal Sancina, vračajočega se domov, in sicer nedaleč od gostilne Matije Sancina-Tička, botra Sancina-Gape. Kaj sta govorila, tega nihče ni čul nego slišati je bilo le Flega, da je zakričal: „Ben, čapa!“ ter pobegnil. Sancin-Gapa se je opotekel do gostilne svojega botra in tam se je zgrudil. Iz rane na levi strani vratu mu je vrela kri gostim curkom. Ljudje so priskočili, toda nesrečnež je bil že mrtev. Kmalu je došel zdravnik z zdravniške postaje, ki je konstatoval, da je morilec nesrečnežu prerezal z nožem žilo na vratu, in da je vsled tega nastopila smrt. Umorjeni je imel še drugo rano na levi strani prsij. Pozneje je došla sodnijska komisija, ki je opravila zakonske formalnosti ter prepustila truplo sorodnikom. Morilca niso še dobili. Brzkone je skrit v Trstu.

Iz Škedenja nam poročajo, da je bil umorjeni blag in ljubeznjiv mladenič in da vsa vas žaluje za njim. Morilec je težak pri neki tržaški tvrdki ter v vasi malo poznan.

Ako vprašamo po vzrokih takim žalostnim dogodkom, moramo reči, da je kriva takemu divjaštvu slaba vzgoja med nižimi sloji v mestu, kajti gotovo je, da se je morilec le med temi sloji, navžil tacega duha. Kajti to je gotovo, da domačini, vzgojeni pošteno, po domače, nimajo navade, tudi če se dogodi, da se sprimejo pri vinu — a taki slučajji so le sila redki —, da bi rabili ostro orožje.

Slavno industrijsko društvo kranjsko opozarjamo na predstojedi dve vesti. Čita naj in premišlja! Svoje menenje pa jej že povemo še enkrat drugi pot.

Vabilo na veselico s plesom, ki jo priredó rodoljubi na Greti, v nedeljo dne 8. novembra 1896 v prostorih gostilne gospodarskega društva, blagohotnim sodelovanjem pevskega društva „Adrija“. Razpored: 1. „Slovenac i Hrvat“. Fr. Š. Vilhar, (zbor.) 2. „Tam gdje stoji“, Ir. pl. Zajc. (brač solo s spremljevanjem glasovira, izvršujeta gg. Ivanski in Bazovski.) 3. „Slovenka“, „*, deklamuje gč. Irma Kariž. 4. „Pozdrav“, A. Hladnik, poje zbor se samospévom baritona. 5. „Kje dom je moj?“ Ir. Škroup (brač-solo se spremljevanjem glasovirja, izvršujeta gg. Ivanovič in Skalovič). 6. „Mornar“. Fr. S. Vilhar. (Samospev baritona s spremljevanjem glasovirja, poje g. Miroslav, spremlja g. Jaroslav.) 7. „Plave oči“, „* (mazurka, poje zbor.) 8. „Polna žena“. Karol Görlitz, veseloigra v enem dejanju. 9. „Oreh“ I. Vošnjak, prizor na kmetih. 10. Ples. K plesu in med posameznimi točkami svira kvintet. Čisti dobiček je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda. Pričetek točno ob 6. uri popol. Ustoppina na veselico za osebo 20 nv. Sedeži 10 nv. Ustoppina na ples za gospode 40 za gospe 20 nč. Radodarnosti se ne stavijo v mejo.

Rojanski župnik Jurica pred kazenskim sodiščem. (Zvršetek). Zdobivši besedo odvetnik dr. Gustav Gregorin izustil je za doktoranda Slavika blizo ta-le zatožni govor:

Vem, da stojim nasproti branitelju, ki bode s priporočeno mu zgovornostjo in z lepimi besedami skušal oprati nelepo postopanje gosp. župnika Jurice o kritični priliki.

A to me ne plaši, ker istotako vem, da je pravica na strani mojega klijenta, ki ni nastopil kazenske poti iz hudomušnosti ali celó maščevalnosti, marveč prisiljen v to skozi in skozi provokatoričnim postopanjem gosp. župnika, ki si pač ni zbral pravega mesta, cerkve, da izliva svoj srd proti mojemu klijentu in ki se svojim nepremišljenim, netaktnim in župnika nedostojnim ponašanjem ni žalil le tožitelja nego tudi kršil ugled svojega stanu in svetega kraja.

Temveč ovadba je opravičena, ako se pomisli da gosp. Slavik ni dal niti najmanjšega povoda gospodu župniku, da ga žali na svetem kraju ter da je gosp. Slavik ukljub izzivanju gosp. župnika odgovarjal mirno in dostojno, kakor se to pristuje v svetem kraju. To je priznal na prvi razpravi

župnik sam. Le nesrečnemu temperamentu gosp. župnika je torej pripisati, da je prišlo do današnje kazenske razprave. (Pri teh besedah postal je gospod župnik nemiren ter rekel: gosp. govornik me žali, žalil me je že pri prvi razpravi, rekši, da nisem previden in da sem maščevalen. Na opomin gosp. sodnika naj se govornik ne izraža tako ostro, odvrnil je ta: Prosim g. sodnik, jaz nisem napadal značaja g. župnika, nego le rekel, da ima on nesrečen temperament, kar je vse drugo in kar ni njegova krivda.)

Nadaljevala: Da ni dal gosp. Slavik nobene povoda gosp. župniku, da žali njega in g. Abrama z besedami „figure porche“ ali (če se tega ne smatra dokazanim) z besedami „che figure!“, kar je bistveno isto, ter da je gosp. župnik brez vsake potrebe žalil tožitelja, izhaja iz izpovedbe g. župnika samega. Na podlagi njegove lastne izpovedbe bodi mi torej dovoljeno kritikovati postopanje gosp. župnika, katera izpovedba nam daje jasno sliko o gosp. župniku rojanskem.

Najprej moram izjaviti, da gosp. Slavik, ko je naprosil gosp. kapelana Guština, ni imel niti od daleč v mislih zapostavljati osebo in avtoriteto gosp. župnika Jurica. Želel je le, kakor je to naravno, da krsti otroka njegovega prijatelja, gosp. kapelana Guština, katerega je pravočasno naprosil za to. On si je moral in mogel misliti pri tem, da gosp. kapelan v tem oziru vse potrebno ukrene ter dogovori z gosp. župnikom, ni si pa mogel misliti, da bode gosp. župnik mogel najti v tem kako žaljenje.

Gosp. župnik se je čutil žaljenega, ker ga gosp. Slavik ni osebno naprosil za dovoljenje, da sme krstiti gosp. kapelana ter trdi danes, da ima pravico krstiti le on.

Jaz mislim, da iz tega varoka gosp. župnik ni bil nikakor opravičen razburjati se ter žaliti tožitelja.

Jaz sam imel sem priliko večkrat prisustvovati krstom v mestni farni cerkvi Sv. Antona novega, a vem, da nikdar nismo prosili župnika za dovoljenje ter da tudi sploh nikdar ni župnik sam krstil, ali se celó silil h krščenju. Priznavam pravico župnika do podeljevanja sv. zakramentov v principu, a priznati se mora, da v praksi krstijo kapelani splošno, v to delegirani od župnika, ako tudi v njegovem imenu. In gotovo ne prihaja nobenemu župniku na um, čutiti se žaljenega, ako kdo naprosi za krst direktno kapelana na mesto njega, v menenju, da mej istima mora obstajati popolno soglasje.

Ako je tako nedolžna stvar mogla razburiti g. župnika Jurico ter prouzročiti priznano njegovo postopanje, sklepati se mora, da je gosp. župnik bojevit značaj!

Gosp. župnik priznava namreč sam, da je na prošnjo g. kapelana, naj mu dovoli krstiti otroka prijatelja, odgovoril razburjeno: Je prav, ravno zato, ker je Vaš prijatelj, krstil bodem jaz, videl bodem, ali me zapode!

Torej ravno radi tega, ker je gospod Slavik želel, da krsti njegov prijatelj, ni mu dovolil gosp. župnik tega veselja! Ali ni torej opravičena moja trditev, da je gosp. župnik upravi hotel izzivati g. Slavika? In ne zadovoljen s to zmago nad namišljenim preziranjem od strani g. Slavika, zbadati ga je počel g. župnik še osebno, ko se je po krstu povrnil v zakristijo, kjer se je vršilo zapisovanje v krstno knjigo. In le mirnemu temperamentu gosp. Slavika zahvaliti se je, da niso v zakristiji padale ostre besede.

Na nepotrebno vprašanje g. župnika „Me niste teli?“ odgovoril je g. Slavik povse mirno: „O zakaj da ne!“ Ali ne sledi iz tega, da gosp. Slavik ni imel nikakega namena žaliti g. župnika s tem, da je zaprosil gosp. kapelana, prijatelja svojega, naj krsti on?!

Mirni odgovor g. Slavika pa še ni potolažil g. župnika, ki je nadaljeval izzivati ga z besedami „Poznam dobro svoje ovčice!“ A tudi te besede niso spravile g. Slavika iz ravnotežja ter je poslednji na nadaljnje prašanje „Kaj niste tudi vi moja ovčica?“, katerega prašanja s prva ni razumel, odgovoril mirno: „O da, da!“

Kako blagodejno se razlikuje mirno in dostojno vedenje g. Slavika od vedenja g. župnika!

V istini g. Slavik je znal bolje varovati dostojnost svetega kraja, kakor g. župnik ter bi se poslednji od prvega res imel učiti v tem pogledu.

Ako sledi iz vsega tega, da g. Slavik ni nikakor žalil g. župnika, je istotako smatrati dokazanim, da je g. župnik, ko je po vsem tem izrekel besede „che figure!“, imel namen žaliti g. Slavika.

Te besede so logičen sklep predidšega postopanja gosp. župnika ali takorekoč krona vsemu prejšnjemu postopanju. Vsa razburjenost, ves srd, ki sta g. župnika vodila iz zakristije h krstu in od krsta v zakristijo, našla sta izraza v besedah „che figure!“ Ni torej dvoma, da tudi te priznane besede, oziroma na okolnosti, v katerih so bile izrečene in na način, s katerim so bile izrečene, ustvarjajo prestopok razžaljenja časti v smislu §. 496 kazen. zakona. Sploh pa beseda „figura“ že sama na sebi, ako se jo rabi o osebi, pomenja zaničevanje.

V tem obziru se sklicujem na slovar slavnega jezikoslovca italijanskega, Nikolaja Tommaseo (dizionario della lingua italiana), ki pravi med drugim: „figura è anche la stessa persona non in solo senso corporale, ma è il più sovente titolo di spreggio e anche peggio.“ („figura“ je tudi oseba sama ne samo v telesnem pomenu, ali največkrat je naslov zaničevanja in še huje.)

Ni torej dvomiti, da v tem slučaju je rabil g. župnik to besedo zaničljivo. Osvedočen sem torej, da slavno sodišče spozna krivim g. župnika prestopka razžaljenja časti po §. 496 ter da ga obsodi v smislu drugega odstavka istega §. a oziroma na razžaljenje, izuščeno na svetem kraju, na primeren hud zapor.

Ako je gosp. župnik na prvi razpravi vskliknil patosom: „Iddio farà trionfare l'Inocenza!“ sklepam jaz danes z besedami: „Iddio farà trionfare la giustizia!“

Gosp. dr. Abram je izjavil na to, da vzdržuje obtožbo tudi za svojo osebo, ker izhaja iz besed „che figure!“, da je mislil gosp. župnik na več oseb, torej tudi na njega, ki je prisustvoval krstu kakor boter. Sicer pa da nima ničesar dostaviti obtožnemu govoru dr. Gregorina.

Na to je ustal branitelj dr. Rabl ter izustil blizu ta-le obrambni govor.

Pred malo meseci je bil vmeščen preč. g. Jurica kakor župnik cerkve rojanske. Svež je še spomin na svečani sprejem od strani njegovih župljanov. Ta svečani sprejem ni izvirale iz spoštovanja župljanov do stanu novega upravitelja cerkve rojanske, bil je tudi tribut izvrstnim osebnim lastnostim istega ter je temeljil na opravičenem upanju, da bode Jurica ljubil nepristransko vse svoje župljane.

In res, on je opravičil vanj stavljeno zaupanje! Sladkim načinom, z ono dovršeno uljudnostjo, ki ga odlikuje, prikazal se je ter se prikazuje svojim župljanom vernim in dobrohotnim duhovnikom. Vsaki njegov korak, in to je obče znano, meril je, ter meril na to, da zmanjša nasprotstva ter da ohrani cerkvi nje značaj azila (zatočišča), kjer strastim ne sme biti mesta. Ali akoravno navdahnemu tako plemenitim čutili, ni se posrečilo g. Jurici, da bi si pridobil zaupanje, ljubezen vseh svojih župljanov. Pač pa so nekateri župljani začeli sovražno postopati proti njemu in tudi današnja tožba je sad takega nasprotstva, nezasluzene sovraštva in slepih strasti. (Dr. Gregorin povzdignjenim glasom: V imenu svojega klienta protestujem odločno proti takemu postopanju!)

Dr. Rabl nadaljevala: Kako naj si drugače razlagamo neobičajno okolnost, da so osebe, katerim se ne more zanikati stopinja vzvišene kulture, hotele spraviti pred sodnika miroljubivega duhovnika?

Kakó naj si drugače razlagamo okolnost, da se je predložila obtožba prej nego se je skušalo razjasniti stvar, pridobiti si razlaganje, držé se le izjave mlade perice?

Ponavljam torej: le sovraštvo in stast sta zamogla roditi to ovadbo! (Dr. Gregorin: Protestujem ponovno proti neopravičenemu sumničenju!)

Po tem uvodu je skušal branitelj dokazati, da je župnik gospodar v svoji cerkvi, da ima po kanonskem pravu le on pravico krstiti v svoji cerkvi, da se mora prositi župnika za delegacijo kapelana, da je moral biti župnik razburjen in užaljen, ko mu je rekla babica, da ga ne marajo in ko se ga je hotelo odvračati, ko je bil že oblečen.

Na njegovem mestu da bi bil vsakdo postopal takó kakor župnik Jurica.

Kar se tiče izraza „La pensi, che figure!“, trdil je nadalje gosp. branitelj, treba je smatrati razlaganje gosp. župnika avtentičnim. Župnik je hotel s temi besedami le izraziti, kakó žalostno figuro dela on pri vsej stvari.

In tudi, ko bi ne hoteli vzeti teh besed v takem smislu ter ako bi se jih hotelo nanašati na tožitelja, treba je vzeti besedo „figura“ v navadnem pomenu. Sama beseda „figura“ ne ustvarja še žaljenja, ako jo ne spremlja primeren žaljiv pridevek.

V najskrajnejem slučaju smatrati je izrečene besede kakor pokarjanje, v katero je bil župnik opravičen v svoji cerkvi, ko se mu je hotelo kršiti njegove pravice.

Sklenil je s prošnjo, da se župnik Jurica oprostí obtožbe.

Na ta obrambni govor repliciral je odvetnik dr. Gregorin blizu tako-le:

Naglašal sem takoj začetkem svojega obtožnega govora, da sem si svest, da stojim nasproti branitelju, ki bode skušal zgovorno in lepimi besedami opravičevati dokazano nelepó postopanje gosp. župnika in to je naravno in razumljivo, a česar si nisem mogel pričakovati od gosp. branitelja in kar ni razumljivo in potrebno, to je hud napad na mojega klienta, kateremu se je očitalo, da je iz sovraštva in slepe strasti vložil ovadbo. Ponovno moram v njegovem imenu odločno protestovati proti takemu, neopravičenemu sumničenju. Moj klient, in gosp. branitelj ga pozna dobro, je tako mirna duša in tako brezstrasten, da pač ni opravičeno izrečeno sumničenje. Nasprotno pokazalo se je na tej kazenski razpravi, da je strastnost na strani župnika Jurice ter bi bilo jako želeli, da bi bil gosp. župnik tako brezstrasten, kakor je gosp. Slavik. Značaj cerkve kakor azila, v katero ne sme imeti pristopa strast, varoval je gospod Slavik na vsak način bolje, kakor gosp. župnik Jurica, na katerem naj bi se poslednji vzgledoval Sladki način in uljudnost gosp. župnika, katera je naglašal gosp. branitelj, ga pač nista odlikovala vprašavnega dne o krščenju otroka Slavikovega; soglašati pa moram z braniteljem, da se je gosp. župnik kakor obtoženec na razpravi obnašal sladko in uljudno.

Kar se tiče trditve, da ima po kanonskem pravu le župnik pravico krstiti, ponavljati moram, sklicevaje se na že izjavljeno, da mu principijelno nikdo ne odreka te pravice, a ostajem pri tem, da je v Trstu navada ter da se razume samo ob sebi, da smejo kapelani krstiti v imenu župnika, ne da bi ga prosili za to za vsak slučaj.

Konstatirati mi je tudi nekatere neekstaktnosti, ki so utekle gosp. branitelju. Ni res namreč, da je rekla babica gosp. župniku, da ga ne marajo; tega mu sploh nikdo ni rekel ter si to gosp. župnik le domišlja. Ravno tako ni res, da je bil gosp. župnik že oblečen ter da se ga je odklonilo. Res je pa, da se je gosp. kapelan že pripravil za krst, a da ga je gospod župnik odklonil.

Ako trdi gosp. branitelj, da je bil vsled namišljenih, a ne obstoječih izzivanj, opravičen postopati, kakor je postopal, ter da bi bil vsak tako postopal, kakor on, moram izreči, da po mojem menenju ne bi nikdo tako postopal v enakem slučaju.

Kar se tiče razlaganja besed „Che figure!“ sam branitelj ne more biti prepričan, da je hotel gosp. župnik izraziti, da dela on slabo figuro, ker bi se v tem slučaju gotovo rekel „che figura!“ a ne „che figure!“; ker on bi delal samo eno figuro, ne več. Jasno je torej, da je gosp. župnik mislil na oba tožitelja. Sploh pa, kakor smo videli na razpravi, pozna gosp. Jurica predobro italijanski jezik, da bi se izražal tako norodno in nepopolno. On bi bil gotovo izrekel ves stavek n. pr. „Che figura, mi fanno fare“ ali pa „Che figura facio!“; ako bi bil tako mislil kakor trdi gosp. branitelj njegov.

Ponavljam, način, na koji je izrekel gospod župnik inkriminirane besede, izključuje vsaki dvom v tem obziru ter prosim ponovno za obsodbo obtoženca.

Dr. Abram je opazil še, da je smatrati kakor obtežujočo okolnost gledé njegove osebe to, da ga je g. župnik žalil, dasi ga vendar do onega

dne še videl ni, in nadalje to, da se je gospod župnik žaljivo izrazil proti njemu in sotožitelju v pričo več oseb, ki nimajo višega izobraženja in valed česar je moralo misliti neizobraženo ljudstvo po Rojanu, da sta se ona dva vedla Bog vé kakó nedostojno v cerkvi. In faktično se je drugi dan govorilo o tem dogodku povsodi po Rojanu. To in nič drugega je prisililo njega in sotožitelja, da sta morala postopati kazenskim putem, da varujeta svojo čast in svoje dobro ime. Pretestovati mora torej tudi on proti neopravičenemu podtikanju, da se je uročila ovadba iz sovraštva in slepe strasti.

Na to repliko, kakor tudi na repliko dr. Gregorina, izjavil je branitelj ponosno, da nima pridati niti besedice svojemu brambenemu govoru, a olikani publikum (*gebildetes Publicum*) kakor ga je nazivala „Triester Zeitung“, ki je prisustvoval razpravi, pritrdil je temu ironičnim smehom, akoravno ni razumel, kar sta govorila dr. Gregorin in dr. Abram.

Na to je razglasil gosp. sodnik Pachor že znano oprostilno rassodbo, proti kateri sta uročila tožitelja vsklic, tako, da se bode stvar nadaljevala še v drugi instanci.

Penarejene krone. Iz Ljubljane poročajo, da so po Notranjskem poslednji čas krožile iz kositarja penarejene krone. Orožniki so zasledili in zapri penarejalca. Isti je posestnik Josip Čehovin iz Hrenovic pri postojni. V njegovem stanovanju so našli pravo delavnico z vsem potrebnim orodjem za kovanje denarja in nekaj dogotovljenih kron.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu oktobru 1896 je 74 strank uložilo 34.695 gld. 62 nč., 35 strank uzdignilo 7.528 gld. 44 nč. 27 strankam se je izplačalo posojil 13.663 gld. stanje; ulog (237.) 75.041 gld. 65 nč., denarni promet 91.543 gld. 12 nč.

Škok — pod Škratovo Skalo. Skočivši izpod Rombona okrog Polovnika na vznožje Matajurjevo, moral sem se pred silovito ploho zateči v zavetje imenovane skale, iznad katere se ozira bela cerkva Sv. Antona po Kobaridskem Blatu. Že od nekaj, kar zahajam tu sem v Kot, imam smolo: jedva sa prikažem, bodisi od iztoka ali od zapada, izza prej omenjenega Polovnika ali preko Kolovrata — dež se vlije gotovo po vsej dolini, takó, da so me klicali že na pomoč ob času hude suše, kakor kakšnega svetca izmed znanih štirinajst pomočnikov! Isti dan bi jo bil kaj rad pobrisal gori pod Stol, kajti bil je v Koledarju naslikan bač oni svetnik, ki ima največ zob (Sv. Simon z žago), pa sem vedel, da je pri Pomolovem Šimnu „pogrnjeno“, okrog mize pa so zbrani vsi „Kotarji“ od — Logov do Borjane. Pa nevoščljivce Daždbog mi ni dodelil te milosti! Tudi bi bil rad krenil ob Nedelji navzdol med beneške Slovence ter si v Podbonescu privoščil tečno „bržadljo“, pečeno v olji na ražnu, potem skozi starodavni Čedad v kameni Videm, prijatelju Zamejskemu v naročje. Takisto bi želel peromati gori na Vrsno, v „planinski raj“ Gregorčičev, in višje gori pod Krn, na rojstni dom našega „Šiora“; pa kakor sem rekel: lilo je, kakor bi „sipal“ iz škafa! Čepé pod Škratovo Skalo spominjal sem se onih srečni ur, katere sem ondu preživel v družini pevoljubnega Hrabroslava, ki zdaj spi nezdramno spanje na kršnem morskem bregu v Devinu. Pred žalostno dušo so mi stopale še druge podobe, ki so bivale nekaj tu v zatišji Kobaridskega trga: bledoličen mladenič, Šekliji, iskri pevec Krilan in njega prijatelj X. ter zlatodušni „vrli mož“ — Jekše, kakor i „Šior Nac“, ki zdaj Ribničanom piše ženitvanske pogodbe.

Pa kakó že pravi tista pesem: „Vse je vihar razdjal!“... in naši Kobaridci pričakujejo zdaj lepših dni, ki jim zasinejo z novim sodiščem ali ka-li?

Koledar. Danes (3.): Hubert, škof; Ida, kraljica (v Trstu vernih duš). — Jutri (4.): Karol Boromej, škof; Modesta, devica. — Zadnji krajec. — Solnce izide ob 6. uri 46 min., zatoni ob 4. uri 41 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 24.5 stop., ob 2. pop. 17.5 stop. C.

Loterijske številke, izžrebane dne 31. m. m.:

Gradec	73,	31,	90,	26,	52.
Dunaj	54,	79,	83,	4,	45.

Dušne borbe.

Roman. Spisala Pavlina Pajkova. Kritikoval Josip Poljanec. (Dalje.)

Pa taka ni samo ta trojica, taki so vsi junaki v „Dušnih borbah“.

Sidonija celó se mi zdi tako risana, kakor da ima včasih nos brez obraza, včasih obraz brez nesa, pred vsem ji pa manjka duha; ženska brez volje, nekaka megla brez oblike, senca...

Da-li žive take junakinje in junaki, zelo dvomim. Vsaj Feodori bi odrekal meso in kri in bi ovil njene kosti s testom ali sladkorjem. Če so taki značaji sploh mogoči, dvomim še veliko bolj. Pa bodi si temu, kakor si hoče, naj je nam pokazala boginjo, polboginjo ali žensko iz pravega mesa, iz tega spisa nisem čital drugega nego kurioznost.

Feodora, Franjo, Emerih, Ervin, Sidonija so pač krasna, zijalasta imena — a nimajo nobenih značajev.

„Dušne borbe“ imajo sledeče dejanje:

Petinštirideset let vseučiliški profesor si je vzel dvajsetletno Feodoro za ženo. Njemu je vsako ljubkovanje zoperno (zakaj? — saj je še mlad — ve menda tudi, da ženi ljubkovanje ni zoperno. On ima torej dolžnosti, če že ne mara — pravico!) On, zgoden starček, je mrtev za vse drugo, živi samo za svojo vedo; ona sentimentalna, sanjava. Emeriha in Feodoro je obiskal brat njegov, profesor v Serajevu, (cel mladič, še petošolci so danes bolj pametni in odločni v ljubezni.) Feodora in Franjo sta se zaljubila, ko so bili na letovišči Vidmarjevem, Emerihovega kolega in prijatelja. Vidmarjev sin Ervin zalezuje Feodoro, a ona ga odbija. Vidmarica je izdala Emerihu ljubezen Franjevo in Feodorino, samo da bi Franjo vzel njeno hčer Sidonijo radi bogastva. Sidonija ni lepa in celo mati jo sovraži radi tega (odkod ta nismesel, da bi mati sovražila svojega otroka, ker ni lep? Sidonija je vrhu tega celó jedina hči). Emerih je dovolil Franju in Feodori to ljubezen, samo počakata naj, da odmre, potem se lahko vzameta. (Res čuden patron ta Emerih! Ali je obljubil večno devišstvo?)

(Zvršetek pride.)

Najnovejše vesti.

Dunaj 3. Poslanska zbornica je razpravljala o poročilu permanentnega odseka za kazenski zakon o nujnem predlogu posl. Barentherja, da bi se izdal zakon v varstvo volilne svobode. Predložil se je tudi predlog manjšine. Barenther je utemeljeval svoj predlog.

Carigrad 3. V Asiru se širi kuga. Okolo okuženih vasij so postavili vojaški kordon.

Budimpešta 2. Danes se je zaključila milenijska razstava.

Turin 3. Vojvoda in vojvodinja Aosta sta odpotovala na Dunaj.

Isjava.

Včeraj ob 10. uri predp. me je dobil poverjenik magistrata v naši vasi, Jože Grgič, in me je nagovoril tako-le: **Ali hočeš biti pod Trstom ali pod Sežano?** Jaz niti nisem slutil, čemu to vprašanje in sem odgovoril povsem nedolžno, da sem raje pod Trstom! Na ta moj odgovor je mož izlekel neki papir in me podkrižal na istem.

Pozneje še le sem zvedel, da se ti podpisi nabirajo za pretest proti druš. „Edinost“ in sosebno proti zahtevi osnutja okrajnega glavarstva.

Ker nikakor nočem, da bi se moje ime zlorabilo za take namene, preključujem tu javno oni podpis in protestujem, da se na tak način zavarajo ljudje.*

Padrič, 3. novembra 1896.

Mihail Grgič, hšt. 19.

*) Tudi od drugod so nam došla poročila, da nasprotniki begajo ljudi takimi — lažmi. O tem spregovorimo v prihodnji številki. Za danes izjavljamo le: da so vse te govorice zlobno izmišljene. Res žalostna mora biti stvar naših nasprotnikov, ako si ne vedo pomagati drugače, nego z obrekovanjem in očitnimi lažmi. Ured. „Edinosti“

Velika Inomost-ka 50 nč. loterija

Glavni dobitnik

75.000 kron

Srečke po 50 nč. priporočajo: Giuseppe Bolaffio, Alessandro Levi, Mandel & Co., Girolamo Morpurgo, Ign. Neumann, Marco Nigris, Enrico Schiffmann.

Naznanilo in zahvala.

Globoko užaljenim srcem naznanjava vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je poklical danes ob 4. uri pop. k Sebi Vsemogočni najino preljubljeno, edino hčerko

MILICO

po kratki, mučni bolezni v 5. letu njene dobe. Ob enem se iskreno zahvaljujeva za mnoge dokaze srčnega sočutja med boleznijo in ob smrti najine nepozabne Milice.

Na Proseku, 2. novembra 1896.

Roza rojena Majaron in Ivan Nekerman, stariši.

Trgovinske brojayke in vesti.

Budimpešta. Pšenica za jesen 7-92 7-93 ršenica za spomlad 1896 — do — — — — — Oves za spomlad 5-92—5-94 Ka za jesen 6-78 6-80 Koruza za sept-okt. — — — — — Pšenica nova od 7- vil. f. 7-80—7-85 od 79 vil. 7-90—7-95. od 80 vil. f. 7-95—8-00 od 81. vil. f. 8-05 8-10 od 82 vil. for. — — — — — Jajmen 5-10—8- prosa 5-15—5-80.

Pšenica: Srednje ponudbe, omejeno povpraševanje. Prodaja 20.000 met. siot. mirno 2¹/₂—5 nč. dražje. Druge vrste šita nespremenjene. Vreme: lepo.

Praga. Neratificirani sladkor for. 12-10, november-december 12-17 mirno, nevihta.

Havre. Kava Santos good average za november 63-25 za maro 64.—. mlačno.

Praga. Centrifugal novi, postavljene v Trst s carino vred odpošiljatelj precej f. 34.—. — — — — — Concessa 85.—. — — — — — Četverni 84.—. — — — — — V glavah sodih 87-50.—

Hamburg. Santos good average za november — za dec. 53.—, za maro 1897 f. 53.25.

Dunajska borza 3. novembra 1896

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	101.10	101.20
„ „ v srebru	101.—	101.10
Avstrijska renta v zlatu	121.95	121.90
„ „ v kronah	101.20	101.20
Kreditne akcije	368.75	367.15
London 10 Let.	119.70	119.70
Napoleoni	9.52	9.52 ¹ / ₂
30 mark	11.74	11.74
100 Italj. lir	44.45	44.45

Dr. Venceslav Svoboda

zdravnik

Via delle Poste nuove š. 6

ordinira predpoludne od 11. do 1. pop.
popoludne „ 3. „ 4. „

Zdravljenje krvi

Čaj „Tislederni ovet“ (Milleflori).

Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. Jeden omot za ozdravljanje, stoji 50 nč., ter se dobiva v odlični lekarni

PRAXMARER „Al des Mori“ Trst, veliki trg.

Zaloga pohištva

trdke Alessandro Levi Minisi

Trst, Via Riborgo, 21 in Piazza Vecchia št. 2

Zaloga pohištva in tapetarij vseh slogov, lastnega izdelka. Bogato skladišče ogledal in vsakovrstnih slik. — Na zahtevanje ilustrovan cenik zastojni in franko. Naročeno blago stavlja se parnik, ali na železniško postajo, ne da bi za to računil stroške.

Riunione Adriatica di Sicurtà

24—2 v Trstu.

Zavaruje proti požarom, prevozu po suhem, rekah in na morju, proti toči, na življenje v vseh kombinacijah.

Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1892

Glavnica društva gld. 4.000.000—

Premijsna rezerva zavarovanja na življenje „ 13.326 346-98

Premijsna rezerva zavarovanja proti ognju „ 1.622.248-22

Premijsna rezerva zavarovanja blaga pri prevažanju „ 49.465.07

Rezerva na razpolaganje „ 500.000—

Rezerva zavarovanja proti preminjanju kurzov, bilanca (A) „ 338.822-42

Rezerva zavarovanja proti preminjanju kurzov, bilanca (B) „ 248.331-83

Rezerva spezialnih dobičkov zavarovanja na življenje „ 500.000—

Občna rezerva dobičkov „ 1.187.164-86

Urad ravnateljstva:

Via Valdirivo, br. 2 (v lastnej hiši).